

آرایه‌ها در قاب تصویر

● گزارش از: یاسمن محمودی

«آرایه‌های ادبی به زبان تصویر»، برگزیده جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، و طرح برگزیده اولین همایش ملی نوآوری آموزشی است که لوح تقدیر و جایزه مجامع علمی-ادبی کشور و دیپلم عالی انتخاب از مجامع مبتکرین را در کارنامه کاری خود دارد.

نقش آرایه‌های ادبی و نحوه آموزش آن‌ها، نشانه‌ها، نقش تصویر در آموزش و... از مطالب بخش نخست کتاب هستند و در ادامه بخش تصویری و قالب‌های شعر فارسی ارائه شده است. کتاب با بیش از ۱۷۰۰ تمرین و نمونه سؤال، برای دانش‌آموزان دبیرستان و پیش‌دانشگاهی همه رشته‌ها، دانشجویان و دبیران ادبیات و هنر همراه است.

با آقای سعید همایونفر، نویسنده کتاب گفت‌وگویی داشته‌ایم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

● آقای همایونفر شما از چه زمانی وارد عرصه آموزش و تألیف شدید؟

○ از زمانی که شاگرد دوره دبستان بودم، به نوشتن و مطالعه علاقه داشتم. بعد از گرفتن مدرک لیسانس ادبیات فارسی، به تدریس در مدارس و آموزشگاه‌ها مشغول شدم. به ترجمه هم علاقه زیادی دارم و همیشه سعی داشته‌ام با مسائل روز و فناوری اطلاعات IT همراه باشم. آشنایی با فناوری برای تمام افراد، به‌خصوص کسانی که با آموزش سروکار دارند، الزامی است. چرا که در دنیای امروز نیاز است سرعت آموزش را بالا ببریم. «عروض و قافیه»، «کتاب دوم و سوم»، «درس آزمون»، «متون نظم و نثر» و «ده استاد» از دیگر تألیف‌های من است.

● طراحی تصویرهای کتاب با چه کسی بوده است؟

○ طراحی تصویرهایی را که برای آرایه‌ها استفاده می‌کرده‌ام خودم انجام داده‌ام، اما گاهی

چیدمان عکس‌ها را افرادی چون تصویرگر و گرافیست انجام داده‌اند. ناگفته نماند زمان زیادی را صرف کردم تا برای آرایه‌های گوناگون تصویر مناسب و مرتبط پیدا کنم.

اوایل کتاب به این شکل نبود. تصویرها و متن را در قالب روزنامه تنظیم کرده بودم و به همین شکل

برای استان‌های کشور می‌فرستادم. در ابتدای کار تمام هزینه‌ها به عهده خودم بود. بعدها از طرف آموزش و پرورش و خانه هنرمندان حمایت شدم. با این حمایت‌ها کتاب چاپ شد و به استان‌ها سفر کردم تا محتوای کتاب را به مخاطبان توضیح و آموزش بدهم. خوش‌بختانه معلمان، دانش‌آموزان، دانشجویان و حتی استادان دانشگاه از روش آموزش تصویری کتاب بسیار استقبال کردند.

از طرف دیگر، چون با دانشگاه «ادینبورگ» که مرکز ادبی جهان است در ارتباط بودم، پیشنهادات زیادی مبنی بر آن که کتاب دو زبانه شود، داشتم. چون در کشورهای دیگر هم آرایه‌های ادبی وجود دارند، و من به آموزش تصویری آن اعتقاد دارم، سعی می‌کنم کتاب را به صورت دو زبانه هم چاپ کنیم.

● محتوای کتاب آرایه‌های ادبی به زبان تصویر چه اندازه با کتاب درسی هم‌پوشانی

دارد؟

○ تمامی مطالبی که در کتاب درسی آمده است، در کتاب آرایه‌های ادبی هم وجود دارد. چه بسا تمرین‌های این کتاب چند برابر کتاب درسی است.

● نقطه قوت کتاب را در چه می‌بینید؟

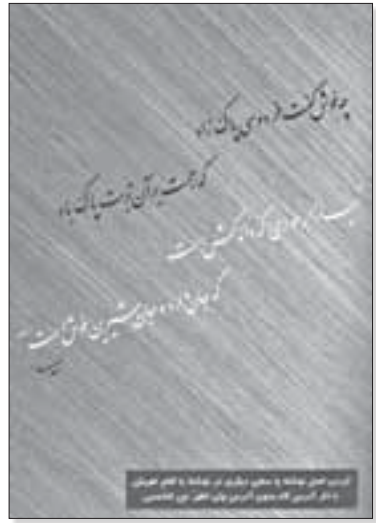
○ همه انسان‌ها حافظه کوتاه مدت و بلند مدت دارند و چون کتاب با تصویر همراه است، تصویری بودن مطالب در حافظه بلند مدت جای می‌گیرد و یا بر جا می‌ماند. کتاب تصویری ذهن فراگیرنده را درگیر می‌کند. شاید شنیده باشید که می‌گویند وقتی مطلبی را در کلاس درس به دانش‌آموزی بگوییم، از کلاس که بیرون برود، از ذهنش پاک می‌شود. اما اگر با مطلب درگیر شود، در ذهنش ماندگار می‌شود. این جمله را همیشه گفته‌ام و می‌گویم: «تصویر، ماندگاری را در ذهن انسان بالا می‌برد.»

● شما چه اندازه با جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد آشنایی دارید؟

○ جشنواره رشد را از طریق نشرانی که با آن‌ها کار می‌کنم، شناخته‌ام.

● انتظار شما از جشنواره سامان بخشی کتاب‌های آموزشی چیست؟

○ دانش‌آموزان ما نیاز دارند که نوآوری را بشناسند و با آن سرو کار داشته باشند.

بعضی از کتاب‌هایی که در این جشنواره‌ها انتخاب می‌شوند، نوآوری ندارند. باید نوآوری را در کتاب‌هایمان بیشتر کنیم. برای مثال اگر من معلم، زبان‌شناسی را خوب بشناسم و آن را خوب به دانش‌آموزان انتقال دهم، به این ترتیب رشد ما در سطح جهان بیشتر می‌شود. اگر جشنواره رشد به نوآوری و به روز بودن کتاب‌ها بیشتر اهمیت دهد، سبب رشد و پیشرفت فرزندانمان می‌شود.

● **در آینده، برای کتاب‌هایی که در جشنواره انتخاب می‌شوند، چه انتظاری دارید؟**

○ کتاب منتخب را باید برای تمام استان‌ها بفرستند تا شناخته شود. این امر به نوعی به نفع مؤلف هم هست و او را دلگرم می‌کند.
● **ناشران تا چه اندازه در تألیف کتاب‌ها دخیل هستند؟**

○ ناشران ما به اندازه‌ای دانش ندارند که در این امر دخیل باشند. آن‌ها بیشتر از زاویه تجارت به این کار نگاه می‌کنند. ناشران رویکرد آموزشی ندارند. اوایل که قرار بود کتابم را چاپ کنم، مؤسسه‌ای پیشنهاد کرد کتابم را چاپ کند، به شرط آن که تغییراتی کند تا درامدزا هم باشد. خواستند با اضافه کردن تعدادی تست به کتاب، آن را درآمدزا کنند. اما من قبول نکردم، چرا که بعد آموزشی را در نظر داشتیم، نه درآمدزایی را.

● **دفتر سامان‌بخشی تا چه اندازه در عمل می‌تواند به سامان‌بخشی کتاب‌های کمک آموزشی کمک کند؟**

○ مسلماً دفتر نمی‌تواند در کار ناشران بیرون دخالت کند، اما می‌تواند روشی اتخاذ کند تا گروه‌هایی که شایستگی دارند، در جشنواره حضور پیدا کنند و چارچوبی را برای کتاب‌ها تعیین کند تا بهترین‌ها انتخاب شوند.

● **طبق مصوبه آموزش و پرورش، قرار است هر کتاب آموزشی و کمک آموزشی که به کتاب‌خانه مدارس راه پیدا می‌کند، باید از حداقل استانداردهای دفتر سامان‌بخشی برخوردار باشند. نظر شما درباره این طرح چیست؟**

○ به نظر من بسیار مفید و کارآمد است، چرا که بار علمی کتاب‌خانه‌های مدارس را بالا می‌برد.

